

ประวัติความเป็นมา

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2504 กระทรวงเกษตรได้เสนอโครงการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร ไปยังคณะรัฐมนตรีแยกเป็น 2 แผน แผนหนึ่ง ขอจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นแผนขั้นเตรียมการก่อนจัดตั้งกรม คือเตรียมทั้งการวางแผนงาน วางอัตรากำลังคน ปรับปรุงวิชาการ เปลี่ยนทัศนคติเจ้าหน้าที่ ตลอดจนจรรยาบรรณ และการแก้ไขพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวงทบวงกรม เพื่อจัดตั้งกรมในแผนขั้นที่สอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2504 เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ

ต่อมาก็ได้มีคำสั่งกระทรวงเกษตรตั้งสำนักงาน ส่งเสริมการเกษตรขึ้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 เพื่อเตรียมการต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว และก็ได้ออกปฏิบัติการ ในรูปงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวใหม่ไปพลางพร้อมกันนั้น ก็ได้รายงาน ผลก้าวหน้าต่อคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว จนถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณา รายงานของ สำนักงานส่งเสริมการเกษตรแล้วมีคำสั่งว่า น่าจะตั้ง เป็นกรมได้ และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีได้ทราบ ระยะนี้อธิบดีกรมฯ ก็ต้องรับภาระหนักในการประชุมปรึกษา เพื่อให้ได้สถาบันที่เหมาะสมและ ทันสมัย และพร้อมที่จะต้องชี้แจงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ กระทรวง การคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหาร ทั้งระดับอนุกรรมการและกรรมการใหญ่ การแก้ไข ปรับปรุง ชี้แจง ได้ตอบโต้ ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผลที่สุดก็ผ่านการพิจารณา ของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 แต่ให้เรียกชื่อ กรมแพร่ขยายการเกษตร โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมนี้ ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ ขยายจังหวัดและอำเภอ เมื่อผ่านการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร แล้ว ประธานคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหารก็ได้นำเสนอต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี แต่ข้อความในหนังสือชื่อกรมได้เปลี่ยนไปจาก กรมแพร่ขยายการเกษตร เป็นกรมบริการการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ในสำนักภูมิภาคให้ยุบเลิกกรมจังหวัด - อำเภอ เป็น เกษตร จังหวัด เกษตรอำเภอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยในหลักการ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 และต่อมา กระทรวงเกษตรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม เพื่อขออนุมัติและขอให้คณะที่ปรึกษากฎหมายช่วย พิจารณา ก่อน ส่งสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา พร้อมกันนั้นก็ได้ขอเปลี่ยนชื่อกรมบริการการเกษตร เป็น กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้รับหลักการร่างพระราชบัญญัติและอนุมัติให้แก้ไขชื่อได้ตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้ง กรมส่งเสริมการเกษตรนี้ ได้เข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2510 ที่ประชุมลงมติรับหลักการและได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ ตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2510

ซึ่งต่อมารวมส่งเสริมการเกษตรได้มีนโยบายที่จะปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง โดยช่วงที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2524 และช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525 โดยใช้เงินกู้จากธนาคารโลก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการกู้เงินจากธนาคารตามสัญญา Loan No.1393 - TH สำหรับช่วงที่ 1 และ Loan No. 1752 สำหรับช่วงที่ 2 ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดหนึ่ง ที่เริ่มดำเนินการดำเนินการตามโครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย ในช่วงที่ 2 (ปี 2524) โดยระบบดังกล่าวมีหลักการสำคัญ 8 ประการคือ

1. จัดให้มีการสนับสนุนด้านสถานที่ทำงาน ที่พักอาศัย ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ และติดตามงาน
2. จัดให้มีการทำงานในรูปคณะกรรมการ
3. จัดให้มีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
4. จัดให้มีการอบรมรายปักษ์ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
5. จัดให้มีการเยี่ยมเยียนเกษตรกรเป็นกิจวัตร
6. จัดให้มีการคัดเลือกและการใช้เกษตรกรผู้นำ
7. จัดให้มีการจัดทำแปลงททดสอบพืช และ
8. จัดให้มีการทำแปลงส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ

ซึ่งขอบเขตการทำงานในขณะนั้น (พ.ศ. 2524) มีการดำเนินงานในพื้นที่ 9 อำเภอ 80 ตำบล 761 หมู่บ้าน โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่ ใช้วิธีการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกัน และการเยี่ยมเยียนเกษตรกรตามกำหนดเวลาที่แน่นอนและสม่ำเสมอ โดยถืออัตราส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมต่อครอบครัวเกษตรกรในสัดส่วน 1 : 1,000 พร้อมจัดให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการ บ้านพัก สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ทำการและบ้านพักของเกษตรกรตำบลด้วย